

Akademia Młodych Uczonych: kim jesteśmy i co robimy?

ANNA AJDUK

Organizacje zrzeszające pracowników pełnią ważną funkcję w każdym środowisku zawodowym, pozwalając na jego konsolidację oraz skuteczniejszą reprezentację jego interesów. Nie inaczej jest w przypadku Akademii Młodych Uczonych (AMU), instytucji funkcjonującej od 2011 roku w ramach Polskiej Akademii Nauk (PAN). Według ustawy o PAN z 2010 roku i statutu PAN, AMU tworzy maksymalnie 35 młodych (do 38 roku życia) badaczy reprezentujących różne dziedziny wiedzy i mogących

czynić się w naukach przyrodniczych, ścisłych i technicznych. Jej celem jest wzmacnianie u młodych naukowców tzw. kompetencji miękkich: na przykład w roku 2017 poświęcona była umiejętności prezentowania swoich badań w procesie aplikowania o fundusze grantowe, a w 2018 – kupi się na technikach wspomagających skuteczną popularyzację nauki. Drugim cyklicznym wydarzeniem organizowanym przez AMU, we współpracy z MNiSW oraz Klubem Stypendystów FNP, jest konferencja „Polish Scientific Networks” (PSN). Główną ideą PSN jest pomoc w tworzeniu sieci współpracy między młodymi badaczami pracującymi w Polsce i za granicą (2015 r.), w akademii i przemyśle (2016 r.) czy, jak to będzie mieć miejsce w 2018 roku (PSN: Science and Medicine, Łódź, 21–23 czerwca 2018) – między naukowcami prowadzącymi badania biomedyczne o charakterze podstawowym i klinicznym. Oprócz tych dwóch dużych wydarzeń, w listopadzie 2018 planujemy warsztaty na temat własności intelektualnej, patentowania i komercjalizacji wyników badań naukowych, czyli zagadnień, które – wraz ze wzrastającym znaczeniem innowacyjności i aplikacyjności w badaniach naukowych – stają się coraz ważniejsze w codziennej pracy badacza.

Chcąc zachęcić nowe pokolenia do uprawiania nauki, AMU aktywnie wspiera także jej popularyzację. Członkowie AMU od lat biorą udział w Festiwalach Nauki w różnych miastach w Polsce, w warszawskim Pikniku Naukowym, w olsztyńskiej Europejskiej Nocy Naukowców, czy w wykładach Wszechnicy PAN. Prowadzimy też własną inicjatywę: Latające Kawiarenki Naukowe, czyli spotkania

Fot. nkn.gov.pl

Narodowy Kongres Nauki

poszczycić się znaczącymi osiągnięciami naukowymi. Wyboru członków AMU spośród zgłoszonych kandydatur dokonują członkowie PAN. Działalność AMU skupia się na trzech głównych obszarach: polityce naukowej, promocji doskonałości naukowej i popularyzacji nauki. AMU bierze czynny udział w konsultacjach dotyczących projektów ustaw związanych z nauką i szkolnictwem wyższym, w tym tzw. Ustawy 2.0. Przedstawiciele AMU zasiadali w Radzie Narodowego Kongresu Nauki (NKN), a także uczestniczyli w konferencjach NKN. Podczas końcowej konferencji NKN w Krakowie, w czasie specjalnego panelu poświęconego młodym naukowcom, przedstawiliśmy nasze poglądy na temat rozwiązań zawartych w projekcie ustawy w kontekście wyzwań stojących przed różnymi dziedzinami nauki. Członkowie AMU brali również udział w rozmowach z Policy Support Facility – grupą przygotowującą na prośbę Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW) ekspertyzę stanu systemu szkolnictwa wyższego i nauki w naszym kraju – oraz w konsultacjach dotyczących programów wspierania umiędzynarodowienia naszej nauki, oferowanych przez nowo powstałą Narodową Agencję Wymiany Akademickiej. Włączając się w żywą w ostatnich miesiącach dyskusję nad przyszłością PAN, w kwietniu 2018 roku AMU planuje debatę poświęconą funkcjonowaniu instytutów PAN widzianemu oczami młodych badaczy. Debatę ta została poprzedzona ankietą badającą opinię naukowców na temat warunków pracy i rozwoju zawodowego w instytutach.

W ramach promocji doskonałości naukowej organizujemy dwa flagowe wydarzenia. Pierwszym z nich jest Kuźnia Młodych Talentów, organizowana od czterech lat szkoła letnia skierowana do doktorantów specjalizują-

Konferencja Polish Scientific Networks, Wrocław, czerwiec 2016

popularnonaukowe skierowane głównie do dzieci i młodzieży szkolnej. Z kolei rok 2019 chcemy rozpocząć spotkaniem zachęcającym uczennice i studentki do wybrania ścieżki kariery naukowej. Wydarzeniem tym przyłączymy do obchodów Międzynarodowego Dnia Kobiet i Dziewcząt w Nauce.

Na koniec kilka słów o współpracy z międzynarodowymi organizacjami zrzeszającymi młodych naukowców. Przedstawiciele AMU regularnie uczestniczą w spotkaniach młodych akademii europejskich i Global Young

Fot. Akademia Młodych Uczonych

- Academy (GYA); czterech członków AMU poprzedniej i obecnej kadencji jest też członkami GYA. Spotkania te zawsze są wspaniałą inspiracją dla naszej działalności oraz okazją do nawiązania nowych kontaktów, które przydają się w dalszych pracach AMU. I tak, w 2016 roku AMU zorganizowała w Krakowie spotkanie europejskich

w działalności młodych akademii osiągnęte są cele zrównoważonego rozwoju określone przez ONZ.

Od maja 2017 roku AMU działa w niewielkim 15-osobowym składzie. To jednak sytuacja przejściowa: już w 2019 roku dołączą do nas nowi członkowie (maksymalnie 20). Mam nadzieję, że ten krótki artykuł, przy-

Fot. Akademia Młodych Uczonych

Szkoła letnia, Kuźnia Młodych Talentów, Jabłonna, wrzesień 2017

młodych akademii poświęcone finansowaniu badań naukowych, w tym grantom European Research Council (ERC). W ostatnich miesiącach braliśmy z kolei udział w międzynarodowych konsultacjach dotyczących wyzwań stojących przed młodymi naukowcami w kontekście programu „Horizon 2020”, a także sposobu, w jaki

Latająca Kawiarenka Naukowa, Warszawa, listopad 2016

bliżający cele i działalność AMU, zachęci młodych naukowców z całej Polski do kandydowania do AMU. Nabór wniosków rozpocznie się w końcu roku 2018.

Z niecierpliwością czekamy na uczonych, którzy chcą mieć wpływ na to, co się dzieje w nauce w Polsce i na świecie.

ANNA AJDUK

Przewodnicząca Akademii Młodych Uczonych,
Uniwersytet Warszawski, Wydział Biologii

List do Redakcji

Całkowicie zgadzam się z zastrzeżeniem wyrażonym przez profesora Andrzeja Białasa w 420. numerze „PAUzy” w artykule: *Profesor „dydaktyczny”*.

Chciałbym przy okazji zwrócić uwagę na jeszcze jeden aspekt. W ostatnich latach w Polsce wiele mówi się o potrzebie innowacji, u podstaw których leżą umiejętności twórcze pracowników, w tym szczególnie absolwentów wyższych uczelni.

Dlatego też w procesie kształcenia na uczelniach wyższych powinno się zwracać uwagę nie tylko na przekazanie wiedzy zawodowej, ale także na wyrobienie zdolności twórczego (innowacyjnego) podejścia do zdobywanej wiedzy.

Aby przekazać takie umiejętności, nauczyciel akademicki musi sam uprawiać działalność twórczą, której przejawem jest działalność naukowa. Obecny system

kreowania kadry akademickiej wymaga wykazania się zarówno aktywnością twórczą (prowadzenie badań naukowych), jak i działalnością dydaktyczną.

Pojawiające się w naszym środowisku głosy, jakoby przy awansach akademickich nie doceniano działalności dydaktycznej, są nieuzasadnione, bowiem z formalnego punktu widzenia brak pozytywnej oceny działalności dydaktycznej uniemożliwia pozytywne zakończenie postępowania o awans akademicki.

W mojej ocenie pomysł z profesurą dydaktyczną sprowadza się do zapewnienia możliwości awansu osobom nieuprawiającym działalności twórczej i w konsekwencji do obniżenia także jakości nauczania. Mamy już przykład z reformą procedury nadawania stopnia doktora habilitowanego, która doprowadziła do znaczącego obniżania się poziomu.

LUCJAN PAWŁOWSKI

Politechnika Lubelska

PAUza Akademicka – www.pauza.krakow.pl – tygodnik Polskiej Akademii Umiejętności i środowiska naukowego.

Rada Redakcyjna: Magdalena Bajer, Andrzej Białas, Janusz Limon, Ewa Lipska, Stanisław Rodziński, Piotr Sztompka, Marta Wyka, Jerzy Wyrozumski, Jakub Zakrzewski, Franciszek Ziejka.

Redakcja: Andrzej Białas – redaktor naczelny; Andrzej Borowski, Andrzej Kobos, Marian Nowy – redaktorzy; Adam Korpak, Krzysztof Skórczewski – grafika; Ryszard Otręba – „Galeria PAUzy”; Anna Michalewicz – dyrektor administracyjny; Witold Brzoskowski, Monika Mentel – fotoskład; Wydawnictwo PAU – konsultacje.

Adres do korespondencji: Polska Akademia Umiejętności, 31-016 Kraków, ul. Sławkowska 17; e-mail: pauza@pau.krakow.pl

Oczekujemy na artykuły do 6 000 znaków (ze spacjami) i ilustracje w formacie JPEG o rozdzielczości 300 dpi.